

619:356.33

ORGANIZACE A HLAVNÍ ÚKOLY VETERINÁRNÍ SLUŽBY

Pplk. MVDr. Jan HRZAL
Náčelník veterinární služby AČR, Ministerstvo obrany ČR, Praha

Vojenská veterinární služba byla dne 1. dubna 1997 zařazena k vojenskému zdravotnictví. Do té doby (posledních dvacet let) byla začleněna do organizačních struktur logistiky (týlových služeb). Část veterinární služby zůstala mimo orgány vojen-

ského zdravotnictví, a to u těch útvarů, u kterých není zdravotnická služba plánována tabulkami mírových počtů. V největší míře se jedná o kynologické funkce a funkce v biologické ochraně letišť.

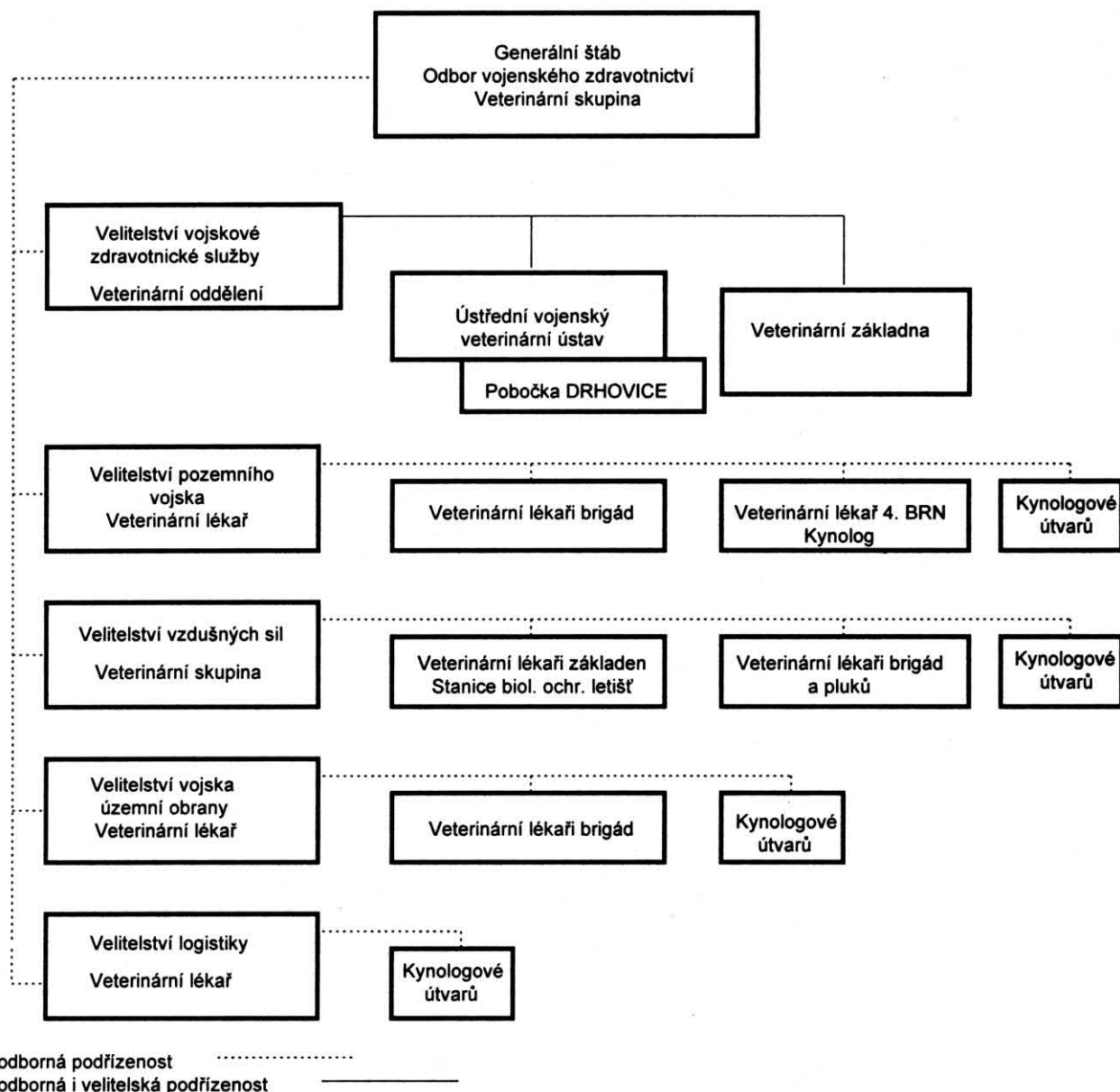

Schéma 1 Organizační struktura vojenské veterinární služby

Hlavní úkoly veterinární služby

Hlavní úkoly a činnost veterinární služby v době míru vychází z obecně platných legislativních podkladů, jako jsou např. Zákon o veterinární péči č. 87/1987 Sb., ve znění pozdějších doplňků, Zákon č. 110/1997 Sb., o potravinách, Zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, Zákon č. 512/1992 Sb., o myslivosti, Vyhláška č. 121/1987 Sb., o zabezpečení zdravotní nezávadnosti živočišných produktů apod.

Dalšími podklady jsou uzavřené smlouvy mezi Ministerstvem obrany ČR a Ministerstvem zemědělství ČR, Ministerstvem vnitra ČR, Státními hmotnými rezervami, Policií ČR, Celní správou ČR a dalšími.

Zvláštnosti vojenské veterinární služby jsou pak

upraveny jednak vojenskými předpisy (Vet-1-2, Vet-1-3, Vet-22-1 aj.), jednak rozkazy ministra obrany (RMO 58/1994, 18/1995) a nařízeními náčelníka Generálního štábu (NGŠ 10/1994).

Mezi hlavní úkoly vojenské veterinární služby patří:

– Léčebná a preventivní péče o zvířata vojenské správy, včetně státního veterinárního dozoru ve VVP, u útvarů a zařízení AČR. Vojenská veterinární služba se stará o služební psy u útvarů a zařízení AČR a o skot, koně, prasata, ovce, včelstva, a ryby ve VVP. Nedílnou součástí činnosti ve VVP je i veterinární kontrola ulovené zvěře. Součástí léčebně-preventivní péče je také ochrana území a vojsk před vznikem a šířením nebezpečných nákaz.

– *Veterinárně hygienické zabezpečení útvarů a zařízení AČR.* Vojenská veterinární služba provádí kontrolu civilních dodavatelů vojenské správy u potravin a surovin živočišného původu. Každý nově zařazovaný subdodavatel je po veterinárně hygienické kontrole schvalován (neschvalován) k dodávkám potravin pro AČR. Do kontroly dodavatelů jsou zahrnuty i kontroly potravin dodávaných pro vojska AČR dislokovaná v Bosně.

Tyto kontroly jsou prováděny jednou za 14 dní a celý proces kontrolní činnosti začíná v 10denním předstihu posuzováním skladby (sortimentu) poživatin z hlediska možné rizikovosti a délky doby použitelnosti jednotlivých druhů potravin v zásilce. Kompletní hygienickou kontrolu dodavatelů proviantu provádí Ústřední vojenský veterinární ústav HLUČÍN a jeho pobočka DRHOVICE. Vojenská veterinární lékařská u útvarů provádějí kontrolu přepravy potravin (kontrola vozidel dodavatele při vykládce u útvarů) a kontrolu potravin v proviantních skladech, případně po dohodě se zdravotnickou službou také v kuchyních.

– *Výcvik všech kynologických odborností, výcvik a doplňování služebních psů.* Výcvik všech kynologických odborností (psodů, starší psodů, velitel družstev psodů, kynolog útvaru a velitelství) a služebních psů provádí Veterinární základna GRABŠTEJN. Výcvik služebních psů začíná nákupem psa (výjimečně u speciálních psů vlastním odchovem), vykupují se psi se základním výcvikem ve stáří 1,5 roku. Ročně je vycvičeno cca 600 kynologických specialistů, v délce kursů od 14 dní do 3 měsíců, a vykoupeno a vycvičeno cca 250 služebních psů.

U útvarů se na výcviku podílejí spádoví veterinární lékaři, a to především po stránce metodické. Dvakrát ročně provádějí přezkoušení psodů a služebních psů (jarní třídění, podzimní hodnocení). Při tomto přezkoušení jsou psi navrhováni na vyřazení, přecvičení apod.

– *Veterinární zabezpečení za branné pohotovosti státu a za mimořádných událostí.* V mírovém období je pozornost zaměřována na mimořádné události. Jedná se především o pomoc při likvidaci velmi nebezpečných nákaz (respektive nákazy v seznamu A vydaném Mezinárodním úřadem pro nákazy). Při vzniku nákazy vyjíždějí vojenské veterinární zásahové skupiny na přímé nařízení zástupce Ministerstva obrany v Ústřední nákazové komisi ČR (členem Ústřední nákazové komise ČR je zpravidla náčelník veterinární služby AČR).

Dalším úkolem vojenských veterinárních zásahových skupin při vzniku mimořádných událostí je

účast na likvidaci průmyslových, ekologických a přírodních katastrof, provádění radiotoxikologického monitoringu a radiotoxikologického vyšetřování potravin. Naposledy skupiny zasahovaly při povodních v loňském roce.

– *Biologická ochrana letišť - ochrana letadel před střety s ptactvem.* Úkol je plněn stanicemi biologické ochrany letišť na leteckých základnách. K ochraně letadel jsou využívány ekologické, fyzikální, chemické, akustické a biologické metody (respektive kombinace těchto metod).

Nejatraktivnější (a poměrně účinná) je metoda biologická, kdy se využívá k odplašování ptactva z letištních ploch a okolí letišť přirozeného nepřítele, služebního dravce (sokol, raroh, jestřáb aj.).

Velmi důležitá je včasná informace pilota o výskytu ptactva. K včasnému varování je zaveden systém ORNIT, počítačové zpracování dat předávané na řízení letového provozu a odsud zpět na všechna letiště. Předpokládá se vydávání měsíční, týdenní, denní a okamžité informace.

– *Zabezpečení AČR veterinárním materiálem (včetně služebních psů, dravců a výstroje pro ně).* Veterinární materiál je zabezpečován pobočkou ÚVVÚ DRHOVICE, která také přiděluje nakupovnému materiálu VČM.

– *Zabezpečení veterinární ekologie ve VVP a u útvarů a zařízení AČR.*

– *Výcvik veterinárních záloh.*

Na závěr je nutno říci, že úkoly služby jsou poměrně rozsáhlé na počet jejich příslušníků a v současné ekonomické situaci (a prováděných reorganizacích) je poměrně těžké udržet špičkové odborníky jednotlivých odvětví.

Souhrn

Autor podává stručný přehled o úkolech a organizační struktuře vojenské veterinární služby, která byla v dubnu 1997 zařazena k vojenskému zdravotnictví. Mezi hlavní úkoly řadí mimo jiné: léčebnou a preventivní péči o zvířata vojenské správy, vojenskou kynologii, zabezpečení Armády ČR veterinárním materiálem, veterinárně hygienické zabezpečení útvarů a zařízení Armády ČR a veterinární zabezpečení za branné pohotovosti státu a za mimořádných událostí.

Klíčová slova: Veterinární služba; Organizace; Úkoly.

Do redakce došlo 28. 11. 1997